Webinar
Personlig verneutstyr

Personlig verneutstyr

- Lover og forskrifter
- Arbeidsgivers og ansattes ansvar
- Krav til personlig verneutstyr
- Opplæring og bruk av personlig verneutstyr
- Gjennomgang av ulike typer verneutstyr
    - Hjelm
    - Hørselvern
    - Vernebriller/øyvern
    - Vernehansker
    - Åndedrettsvern
    - Vernesko
    - Arbeidsklær/synlighetstøy
    - Fallsikringsutstyr
- Generelle råd
- Ofte stilte spørsmål

Hvorfor webinar – personlig verneutstyr (PVU)

grønn jobb

Kravet til et fult forsvarlig arbeidsmiljø gjelder på alle arbeidsplasser i Norge.

Når det ikke på andre måter kan tas forhåndsregler for å oppnå tilstrekkelig vern om liv eller helse, skal arbeidsgiver sørge for at personlig verneutstyr gjøres tilgjengelig for arbeidstaker .

Arbeidstaker skal sørge for at riktig verneutstyr kjøpes inn og at den ansatte mottar opplæring i når og hvordan verneutstyret skal tas i bruk.

Dette webinaret er tiltenkt å gi en praktisk gjennomgang av regelverket rundt bruk av personlig verneutstyr og hva som er viktig for arbeidsgiver/ansatte må kjenne til rundt innkjøp, opplæring, bruk, oppbevaring og vedlikehold.

Lover og forskrifter

- Arbeidsmiljøloven
- Forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid
- Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning
- Forskrift om utførelse av arbeid
- Arbeidsplassforskriften
- Forskrift om tiltaks- og grenseverdier
- Forskrift om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr (PVU)

Arbeidsgivers plikter

- Påse at PVU oppfyller kravene gitt i forskrift
- Fullt forsvarlig vern
- Kombinasjon av verneutstyr
- Rutiner for oppbevaring, vedlikehold, reperasjon og utskiftning av PVU
- Opplæring og informasjon

Arbeidstakers plikter?

Opplæring

Det er arbeidsgiver som har ansvar for at riktig type personlig verneutstyr er tilgjengelig for arbeidstakerne, for å sørge for opplæring og informasjon, og for å etablere rutiner for oppbevaring og vedlikehold av det personlige verneutstyret.

Merk at opplæring alltid skal skje før utstyret tas i bruk.

Krav til merking

- Skal være CE merket
- Nøyaktig og forståelig brukerinformasjon på norsk
- Merket med:
    - Nummer på standard
    - Verneklasseindeks
    - Vernenivå
    - Pliktogram
    - ++ i henhold til kriterier i standard

Hørselvern (EN 352)

grønn jobb

Støy under 80 dB – Ikke nødvendig med hørselvern

Støy mellom 80-85 dB – skal arbeidsgiver gjøre høselvern tilgjengelig og informere ansatte om den potensielle risikoen for hørselskade

Støy over 85 dB – skal det være obligatorisk bruk av hørselvern ($L_{EX,\ 8h}$)

Øvre tiltaksverdier $L_{pC,\ peak}$ = 130 dB

SNR nummer er den gjennomsnittlige beskyttelsefaktoren hørselvernet har over hele frekvensspekteret. HML – metoden (frekvensmåling)

Hørselvern skal være CE-merket og testet etter følgende europeiske standarder:

EN 352-1 Øreklokker
EN 352-2 Øreplugger
EN 352-3 Øreklokker festet til industrivernehjelm
EN 352-4 Nivåavhengige øreklokker
EN 352-6 Øreklokker med audiokommunikasjon
EN 352-8 Øreklokker for underholdning

Vernesko (EN ISO 20345)

Standarden EN ISO 20345 definerer både grunnleggende krav og tilleggskrav for vernesko til kommersiell bruk. Fottøy

Skal beskytte mot:

Harde støt, klemskader, fallende eller rullende gjenstander, mot å gå inn i skarpe eller spisse gjenstander, varme eller kulde og varme stoffer

Merking

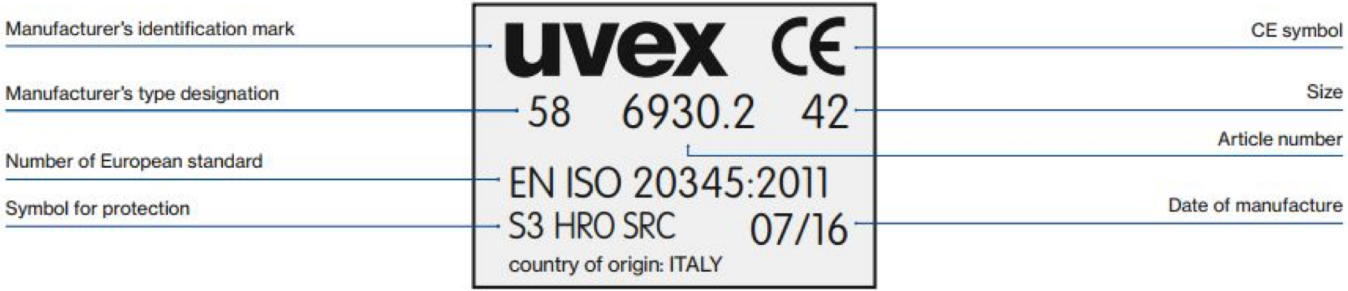

Vernesko (EN ISO 20345)

Tilleggskrav for spesielle bruksområder med tilsvarende symboler

SYMBOL	FARE DEKKET	EN ISO 20345					EN ISO 20347			
		SB	S1	S2	S3	S5	OB	O1	O2	O3
–	Grunnleggende	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
P	gjennomtrengningsbestandighet*	⊙	⊙	⊙	✓	✓	⊙	⊙	⊙	✓
A	Antistatisk fottøy	⊙	✓	✓	✓	✓	⊙	✓	✓	✓
E	Energiabsorpsjon rundt hælen	⊙	✓	✓	✓	✓	⊙	✓	✓	✓
HI	Varmeisolasjon	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙
CI	Kuldeisolasjon	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙
WRU	Vanntetthet i overlæret	⊙		✓	✓		⊙		✓	✓
HRO	Varmemotstand i yttersålen (+300 °C/min)	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙
WR	Vanntetthet i hele skoen	⊙	⊙	⊙	⊙		⊙	⊙	⊙	⊙
M	Vristbeskyttelse	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙
FO	Motstand mot olje og bensin	⊙	✓	✓	✓	✓	⊙	⊙	⊙	⊙

Åndedrettsvern

Støvmasker

Halvmasker

Helmaske

Visir og heldekkende hette

Åndedrettsvern – Filter/klasser

Kode-bokstav	Kode-farge	Beskytter ved: (noen eksempler)
A(AX)	Brun	Filteret består av uimpregnert aktivt kull. Det er virksomt overfor organiske damper som f.eks alkohol, aceton, benzen, kloroform, formaldehyd, toulen etc. Filteret benyttes hovedsakelig i forbindelse med arbeid som maling, lakkering, liming eller avfetting. AX filter gir også beskyttelse mot løsemidler med lavere kokepunkt enn 65°C
B	Grå	Fylling består av aktivt kull som er impregnert med tungmetalloksyder. Det er virksomt overfor sure gasser, halogener, klor, fosgen og cyanider. Impregneringen blokkerer noe av absorpsjonsflaten, men filteret har stor kapasitet også overfor organiske damper. Filteret må lagres tørt for at ikke impregneringen skal ødelegges
E	Gul	Fyllingen består av alkalisk impregnert kull som gir beskyttelse overfor svoveldioksid
K	Grønn	Filteret er fylt med aktivt kull med sur impregnering. Det er spesielt beregnet på basiske damper og gasser som amoniakk og aminer

Ulike klasser av gassfiltre og brukesområde	
Klasse	Bruksområde
1	Lite filter (f.eks innleggsfilter). Anbefales for konsentrasjoner under 0,1 volumprosent (1000 ppm)
2	Normal filter (f.eks skrufilter). Anbefales for konsentrasjoner under 0,5 volumprosent (5000 ppm)
3	Stort filter (f.eks filterboks). Anbefales for konsentrasjoner under 0,5 volumprosent (5000 ppm). Kan i en personlig, perfekt tilpasset helmaske brukes ved konsentrasjoner opptil 1 volumprosent (10000 ppm)

Åndedrettsvern – Gassfilter og levetid

grønn jobb

Høyere luftfuktighet	→	Lavere kapasitet
Høyere temperatur	→	Lavere kapasitet
Høyere flow	→	Lavere kapasitet
Dobbel konsentrasjon	→	Halv levetid
Dårlig lagring	→	Kortere levetid

Kommentarer:

- Skriv dato på filtre første gang det tas i bruk
- Skift gassfiltrene i god tid før angitt seneste bruksdato
- Ikke bruk gassfiltre senere enn 2 måneder etter bruk, selv om de har blitt lukket.
- Skift filter umiddelbart hvis det lukter kjemikalier igjennom filter

Vernehansker

1. Barriereegenskaper
2. Produktegenskaper
3. Funksjonalitet
4. Komfort
5. Pris

Klasse	Gjennombruddstid
1	> 10 minutter
2	> 30 minutter
3	> 1 time
4	> 2 timer
5	> 4 timer
6	> 8 timer

Verneindeks (NS-EN 374-1 testing av hansker/kjemikalier)

Vernehansker

Vernehansker mot farlige kjemikalier og mikroorganismer (EN 374:2016)

- Degradasjon betyr at hanskens materiale fysisk nedbrytes av kjemikalier det utsettes for.

- Penetrasjon betyr motstand mot gjennomtrenging

  (Luftlekkasje og vannlekkasjetest)

- Permeasjon betyr motstand mot molekylær gjennomtrenging av flytende kjemikalier

Hansker - Pliktogrammer

Vernehansker mot mekaniske risikoer – EN 388:2016

ABCDEF

- A Slitasjemotstand
- B Kuttmotstand* (sirkelformet knivblad)
- C Rivemotstand
- D Punkteringsmotstand
- E Kuttmotstand (rett knivblad)
- F Støtdemping

Hansker - Pliktogrammer

grønn jobb

EN 420

Vernehansker – Generelle krav og prøvingsmetoder

EN 374-3

Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer (Begrenset kjemikaliebestandighet)

EN 374-3

Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer (Full kjemikaliebestandighet)

EN 374-2

Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer (Motstand mot gjennomtrengning)

EN 455

Engangshansker til medisinsk bruk

EN 511

Vernehansker mot kulde

EN 659

Vernehansker for brannvesen

EN 1082

Hansker og armbeskyttere mot kutt og stikk fra håndkniver

Hansker - Pliktogrammer

grønn jobb

EN 1149

Vernetøy - Elektrostatiske egenskaper

EN 10819

Vernehansker mot mekanisk påførte skader

EN 12477

Vernehansker for sveisere

EN 407

Vernehansker mot termiske risikoer

EN 388

Vernehansker mot mekanisk påførte skader

EN 421

Vernehansker mot ioniserende stråling

EN 421

Vernehansker mot ioniserende stråling og radioaktiv forurensning

Vernebriller

(a) Produsent

(b) Nummer på EN-standard

(c) Passende bruksområder

Ingen merking = Generell bruk (vernebriller)
3 = Væsker (kapselbriller, visir)
4 = Støvpartikler > 5µm (kapselbriller)
5 = Gass og små støvpartikler < 5µm (kapselbriller)
8 = Kortslutning elektriske lysbuer (visir)
9 = Smeltet metall og varme stoffer (kapselbriller, visir)

(d) Mekanisk resistens

S = Forhøyet slagfasthet
F = Høy hastighet, lav energi anslag (6 mm stålkule i 45 m/s)
B = Høy hastighet, medium energi anslag (6 mm stålkule i 120 m/s)
A = Høy hastighet, høy energi anslag (6 mm stålkule i 190 m/s)
Merking "T" etter symbol for mekanisk resistens angir beskyttelse ved ekstreme temperaturer (FT, BT, AT)

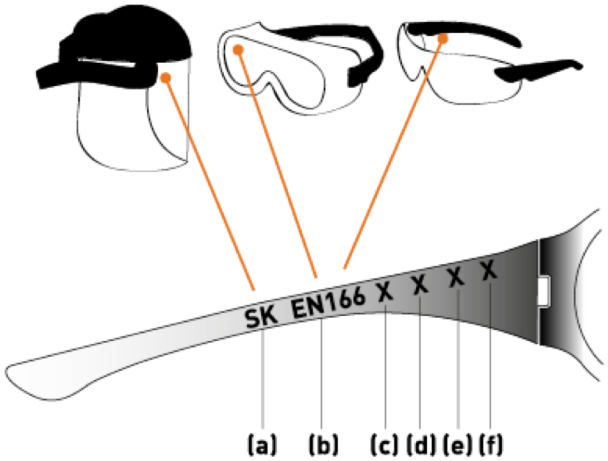

(e) H = Tilpasset liten hodeform

(f) Høyeste mørkhetsgrad kompatibelt med innfatningen

Fallsikringsutstyr

Dersom det ikke kan brukes kollektive verneinnretninger ved rutine- og vedlikeholdsarbeid kan personlig verneutstyr benyttes.

Dersom det er fare for fall fra høyde, skal fallsele benyttes.

Ved avstandsbegrensning til fareområdet kan sikkerhetsbelte benyttes.

Det skilles mellom:

- Utstyr som skal forhindre fall fra høyde
- Utstyr som skal fange opp et eventuelt fall

Hodevern

Bruksområder for hodevern

- Mot mekanisk påvirkning
- Mot ekstrem varme/kulde
- Mot gnister, smeltet metall, kjemikalier og liknende
- Til bruk under kjøring

Vernehjelmer til vern mot hovedsakelig fallende gjenstander, skal være typeprøvet etter standard NS-EN 397 Vernehjelmer skal være CE-merket.

Annen merking kan være hjelmens elektriske isolasjonsevne, motstandsevne mot kulde/varme

Arbeidsklær – personlig verneutstyr?

- Arbeidsklær er alminnelige klær og uniformer som ikke er spesielt beregnet til å beskyttes de ansatte liv og helse

- Arbeidsklær for å beskytte en ansatt mot kulde på et fryselager, regnes som verneutstyr

- I enkelte bransjer og yrker krever regelverket at arbeidsgiver sørger for arbeidsklær til arbeidstaker. Dette gjelder i bransjene renhold, bygg og skips- og verftsindustrien.

Arbeidsklær - Synlighetstøy

EN ISO 20471 Arbeidsklær er sertifisert i klasse 1-3 ut i fra hvor synlige de er.

Synlighetstøy er laget med ett formål; nemlig å øke synligheten til brukeren og dermed holde folk trygge når de jobber for eksempel på veier, rullebaner, byggeplasser eller store varehus hvor kjøretøy, gaffeltrucker, fly eller lignende er i bevegelse.

Hvilken 'klasse' krever din jobb?

Ofte stilte spørsmål?

Må jeg bruke hørselvern?

Må arbeidsgiver sørge for opplæring i bruk av personlig verneutstyr?

Jeg jobber som frisør, må jeg bruke hansker?

Ofte stilte spørsmål?

grønn jobb

Jeg skal jobbe med kjemikalier, hvilket verneutstyr skal jeg benytte?

Jeg har fått legeattest for at jeg kan benytte joggesko i arbeidet på byggeplass, men arbeidsgiver nekter.

Er dette lov?

Ofte stilte spørsmål?

grønn jobb

Jeg jobber med lakkering av biler, hvilket åndedrettsvern skal jeg benytte?

Når må jeg kjøpe ny arbeidshjelm?

Vi skal montere en stillase, må vi ha fallsikringsutstyr?